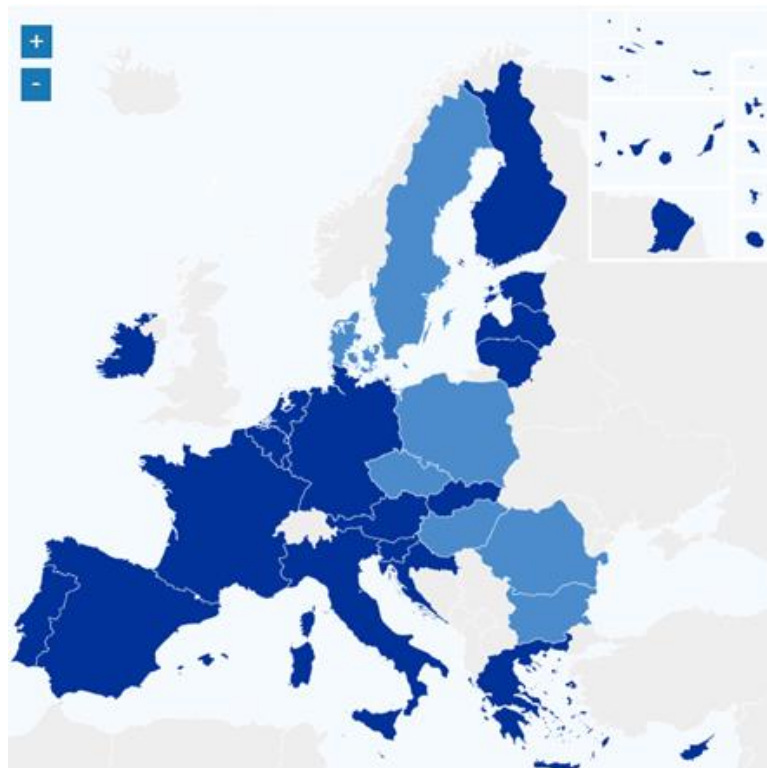

Euro-wspólna waluta UE

Euro jest oficjalną walutą państw Unii Europejskiej, które wspólnie tworzą strefę euro. W strefie euro waluta euro jest jedynym prawnym środkiem płatniczym. Euro używane w 20 państwach Unii przez ponad 346 milionów Europejczyków. Należy do głównych walut światowych, a na straży jego wartości stoi Europejski Bank Centralny.

Strefa euro

 Państwo UE, którego walutą jest euro   Państwo UE, którego walutą nie jest euro   Kraj nienależący do UE

Interaktywna mapa strefy euro → <https://www.ecb.europa.eu/euro/intro/html/index.pl.html>

O powstaniu silnej, europejskiej waluty zdecydowano na mocy Traktatu o Unii Europejskiej z 1992 r. 1 stycznia 1999 jedenaście państw Unii Europejskiej przyjęło nową, wspólną walutę: euro. Początkowo była to waluta niematerialna, która była stosowana jedynie do celów księgowych, np. w płatnościach elektronicznych (obieg bezgotówkowy). Banknoty i monety euro wprowadzono trzy lata później - 1 stycznia 2002 r., kiedy euro zastąpiło banknoty i monety dotychczasowych walut krajowych.

Kryteria konwergencji

Aby przystąpić do strefy euro, państwa członkowskie UE muszą spełnić tzw. kryteria konwergencji. Te wiążące warunki ekonomiczne i prawne zostały uzgodnione w Traktacie o Unii Europejskiej (Traktacie z Maastricht) w 1992 r. i nazywane są również „kryteriami z Maastricht”. Wszystkie państwa członkowskie UE, z wyjątkiem Danii, są zobowiązane do przyjęcia euro i przystąpienia do strefy euro, gdy tylko będą mogły spełnić wymagane warunki. Dania skorzystała z klauzuli opt-out, czyli postanowiła nie przyjmować euro. Do pozostałych państw , które zobowiązały się przyjąć euro (klauzula pre –in) należą: Bułgaria, Czechy, Polska, Rumunia, Szwecja, Węgry. Traktat nie określa konkretnego harmonogramu przystąpienia do strefy euro i pozostawia w gestii państw członkowskich opracowanie własnych strategii, które pozwolą spełnić warunki konieczne do przyjęcia euro.

Do kryteriów konwergencji należą:

- stabilność cen -poziom inflacji (nie wyższa niż 1,5 punktu procentowego ponad średnią dla trzech krajów o najniższej inflacji)
- konwergencja stóp procentowych– poziom długoterminowych stóp procentowych (nie wyższy niż 2 punkty procentowe ponad średnią dla trzech krajów o najniższej inflacji),
- stabilność kursu walutowego- uczestnictwo w mechanizmie kursowym ERM w ramach jego normalnego pasma wahań (najpierw +/-2,25%, później +/-15%),
- poziom deficytu budżetowego < 3% PKB,
- poziom długu publicznego < 60% PKB.

W odniesieniu do stabilności cen analizowany jest poziom inflacji, czyli kształtowanie się cen towarów i usług na przestrzeni czasu. Dla funkcjonowania gospodarki i dobrobytu społeczeństwa jest ważne, żeby ceny były stabilne – nie rosły zbyt szybko, ale zmieniały się w czasie jedynie stopniowo. Kiedy ceny są stabilne, pieniądź zachowuje swoją wartość, czyli siłę nabywczą. Oznacza to, że może spełniać swoje podstawowe funkcje: środka wymiany (kupowania i sprzedawania) oraz środka przechowywania wartości (oszczędzania). Uznaje się, że kraj spełnia kryterium stabilności cen, jeśli jego średnia stopa inflacji za badany rok nie przekroczyła o więcej niż 1,5 punktu procentowego stopy inflacji trzech państw członkowskich Unii mających najlepsze wyniki w tej dziedzinie.

Długoterminowa stopa procentowa danego kraju nie powinna w ciągu badanego rocznego okresu przekraczać o więcej niż 2 punkty procentowe analogicznych stóp trzech państw członkowskich, które mają najlepsze wyniki w dziedzinie stabilności cen. Jako miarę tej stopy przyjmuje się oprocentowanie długoterminowych obligacji skarbowych lub porównywalnych papierów wartościowych. Na podstawie tego kryterium można stwierdzić, czy konwergencja ma charakter trwały.

Kurs waluty krajowej powinien być stabilny. Pozwala to firmom i osobom fizycznym robić plany na przyszłość bez obawy o zmienność cen eksportu i importu. Uznaje się, że kurs danej waluty wobec euro jest stabilny, jeśli przez co najmniej dwa ostatnie lata utrzymał się w paśmie wahań określonym w mechanizmie kursowym (ERM II) bez poważnych napięć, a zwłaszcza bez utraty wartości wobec euro.

Zgodnie z zapisami Traktatu ogólną sytuację finansową państwa uznaje się za trwale zrównoważoną, jeśli są spełnione dwa kryteria: wydatki publiczne nie przewyższają zbytnio przychodów, a konkretnie – roczny deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie jest wyższy niż 3% produktu krajowego brutto (PKB) łączny dług publiczny nie przekracza 60% PKB. Na podstawie tych kryteriów sprawdza się, czy finanse publiczne są trwale zrównoważone, a dany kraj jest w stanie obsługiwać swoje zadłużenie. W odniesieniu do tych dwóch kryteriów Traktat przewiduje pewną elastyczność. Ostatecznej oceny ich spełnienia dokonuje Rada ECOFIN, czyli zgromadzenie ministrów finansów wszystkich państw członkowskich.

Ocenia się także inne czynniki istotne dla integracji i konwergencji gospodarczej, np. jak mocne są instytucje publiczne w danym kraju. Ponadto konwergencja ma być trwała. Nie wystarczy zgodność z kryteriami w danym momencie – ich spełnienie musi być ugruntowane, czyli utrzymywać się przez dłuższy czas. To bardzo ważne dla krajów mających wspólną walutę. Tylko jeśli ich gospodarki będą mocne i odporne na zaburzenia, unia walutowa może sprawnie funkcjonować, a wszyscy jej uczestnicy – czerpać korzyści ze stabilności pieniądza.

Istnieją także kryteria prawne, np. prawo krajowe musi być zgodne z traktatami unijnymi oraz – przede wszystkim – ze statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Co dwa lata – lub częściej, gdy wystąpi o to państwo członkowskie, które chciałoby wejść do strefy euro – EBC i Komisja Europejska informują Radę Unii Europejskiej o postępach państw w osiągnięciu kryteriów konwergencji określonych w traktacie z Maastricht. Komisja wydaje „sprawozdania z konwergencji”, a EBC – „raporty o konwergencji” (dostępne także po polsku- <https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/index.en.html>).

Komisja Europejska i Europejski Bank Centralny wspólnie decydują, czy kraje kandydujące do wejścia do strefy euro spełniły te warunki. Po dokonaniu oceny postępów w zakresie kryteriów konwergencji Komisja i EBC publikują swoje wnioski w odpowiednich sprawozdaniach. Sprawozdania następnie ratyfikuje Rada ECOFIN w porozumieniu z Parlamentem oraz szefami państw i rządów. Po zatwierdzeniu sprawozdań można rozpocząć proces wprowadzania nowej waluty.

Korzyści z wprowadzenia euro

Euro przynosi wiele korzyści obywatelom, przedsiębiorstwom i gospodarkom w krajach, które przyjęły wspólną walutę. Do korzyści tych należą:

- brak ryzyka kursowego oraz kosztów wymiany walut,
- większy wybór produktów i usług oraz stabilniejsze ceny,
- ściślejsza współpraca gospodarcza państw członkowskich UE,
- poprawa efektywności lokowania kapitału i bezpieczeństwa, inwestycji,
- zwiększenie dostępności kapitału,
- zwiększenie przejrzystości cen,
- wzmocnienie znaczenia obszaru integracyjnego i jego waluty na rynkach finansowych,
- poprawa wiarygodności władz monetarnych.

Wiele z tych korzyści jest ze sobą powiązanych. Na przykład stabilność gospodarcza jest dobra dla gospodarki danego państwa, ponieważ umożliwia rządowi lepsze planowanie na przyszłość. Stabilność sprzyja również przedsiębiorcom, gdyż ogranicza niepewność i zachęca ich do inwestowania. To z kolei przynosi korzyści obywatelom, ponieważ zapewnia im lepszy dostęp do zatrudnienia i lepszej jakości miejsca pracy.

Wspólna waluta wyeliminowała koszty wahań kursów wymiany walut w strefie euro. Chroni to konsumentów i przedsiębiorstwa w strefie euro przed kosztownymi, nagłymi zmianami cen walut, które w niektórych krajach były w stanie podważyć zaufanie na rynku, zniechęcić do inwestycji i spowodować niestabilność gospodarczą. Przed wprowadzeniem euro konieczność wymiany walut oznaczała dodatkowe koszty i brak przejrzystości w transakcjach zawieranych

przed podmioty z różnych krajów. Stosowanie jednej waluty sprawia, że prowadzenie działalności gospodarczej i inwestowanie w strefie euro staje się łatwiejsze, tańsze i jest obarczone mniejszym ryzykiem.

Euro ułatwia porównywanie cen, a przez to zachęca do wszelkiego rodzaju wymiany handlowej i inwestycji w różnych krajach. Pomaga również indywidualnym konsumentom i przedsiębiorstwom w uzyskaniu najkorzystniejszych cen.

Korzyści skali wynikające ze wspólnej waluty i rozmiarów strefy euro przekładają się też na nowe możliwości w kontekście gospodarki światowej. Dzięki wspólnej walucie strefa euro jest bardziej atrakcyjnym obszarem działalności biznesowej dla państw spoza Unii. Pobudza to handel i inwestycje.

Dzięki ostrożnemu zarządzaniu euro jest atrakcyjną walutą rezerwową dla innych krajów, a sama strefa euro ma silniejszą pozycję w gospodarce światowej. Euro jest dziś drugą pod względem popularności walutą rezerwową na świecie.

Stabilność euro zachęca również przedsiębiorstwa z całego świata prowadzące wymianę handlową z Europą do akceptowania cen notowanych w euro. Pozwala to europejskim przedsiębiorstwom zaoszczędzić na kosztach związanych z wahaniami kursowymi i na kosztach przeliczania euro na inne waluty. Euro stosowane jest w prawie 40 proc. płatności transgranicznych na świecie i w prawie połowie transakcji sprzedaży eksportowej z UE.

Zarządzanie euro

Za euro w UE odpowiada Europejski Bank Centralny wraz z Krajowymi Bankami Centralnymi, które wspólnie prowadzą politykę pieniężną strefy euro. Głównym celem EBC jest utrzymywanie stabilnego poziomu cen. EBC chroni wartość wspólnej waluty w interesie społeczeństwa strefy euro. Europejski Bank Centralny powstał 1 czerwca 1998, a jego pierwszym zadaniem były przygotowania do wprowadzenia wspólnej waluty – euro. EBC ma siedzibę we Frankfurcie nad Menem. Do prowadzenia polityki pieniężnej EBC ma różne narzędzia, które pomagają utrzymywać ceny na stabilnym poziomie i w ten sposób wspierać

Siedziba Europejskiego Banku Centralnego we Frankfurcie nad Menem

gospodarkę, dochody ludności i powstawanie miejsc pracy. Do tych narzędzi należą: ustalanie oficjalnych stóp procentowych, udzielanie bankom pożyczek dla podtrzymania dopływu kredytów do osób prywatnych i firm oraz skupowanie aktywów, żeby ułatwić wszystkim sektorom gospodarki dostęp do finansowania.

Symbol graficzny euro

Inspiracją dla symbolu euro była grecka litera epsilon (€). Jest to również odniesienie do pierwszej litery słowa „Europa”.

Dwie równoległe linie przecinające symbol oznaczają stabilność.

Monety i banknoty euro

Monety mają wspólny awers, rewers zaprojektowany przez poszczególne kraje.

Awersy monet euro wspólne dla wszystkich państw strefy euro

Rewersy monet 2 euro z 20 państw UE (kolejno z góry od lewej: Austria, Belgia, Cypr, Estonia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Niderlandy, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Włochy, Chorwacja)

EUROPE DIRECT Poznań przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

Banknoty nie mają symboli krajowych; przedstawiają style architektury europejskiej; ukazują okna i bramy (otwartość i współpraca europejska) oraz mosty (porozumienie pomiędzy narodami Europy oraz między Europą a resztą świata). Istnieją dwie serie banknotów. Pierwsza obejmuje siedem nominałów: 5, 10, 20, 50, 100, 200 i 500 euro. Druga, seria „Europa”, liczy sześć nominałów. Wszystkie są już w obiegu. Dwa ostatnie – 100 i 200 euro – zostały wprowadzone 28 maja 2019. W tej serii nie ma nominału 500 euro, którego emisja zakończyła się 27 kwietnia 2019. Seria „Europa” stopniowo zastępuje pierwszą serię, wprowadzoną w roku 2002. Wszystkie banknoty są prawnym środkiem płatniczym w całej strefie euro.

Banknoty euro - seria Europa

Sprawdź ile wiesz o euro! Rozwiąż quiz o wspólnej walucie!

→ <https://www.ecb.europa.eu/euro/html/quiz.pl.html>

Ile wiesz o euro?

Wybierz poziom

▼

Amator: Niewiele

Bystrzak: Sporo

Ekspert: Wszystko!

BIULETYN 3/2023   marzec 2023 r.

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

Źródła:

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro/official-eu-currency_pl

<https://www.ecb.europa.eu/euro/html/index.pl.html>

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro/countries-using-euro_pl

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro/benefits_pl

Przygotował:

EUROPE DIRECT Poznań
przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu
al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań; tel. 61 8521670,
e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www. europe-direct.poznan.pl

Współfinansowane przez
Unię Europejską